

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sote-ohjauksen ja arvioinnin tietopohjasta

Sote-tietoarkkitehtuurin ohjausryhmä 18.2.2021

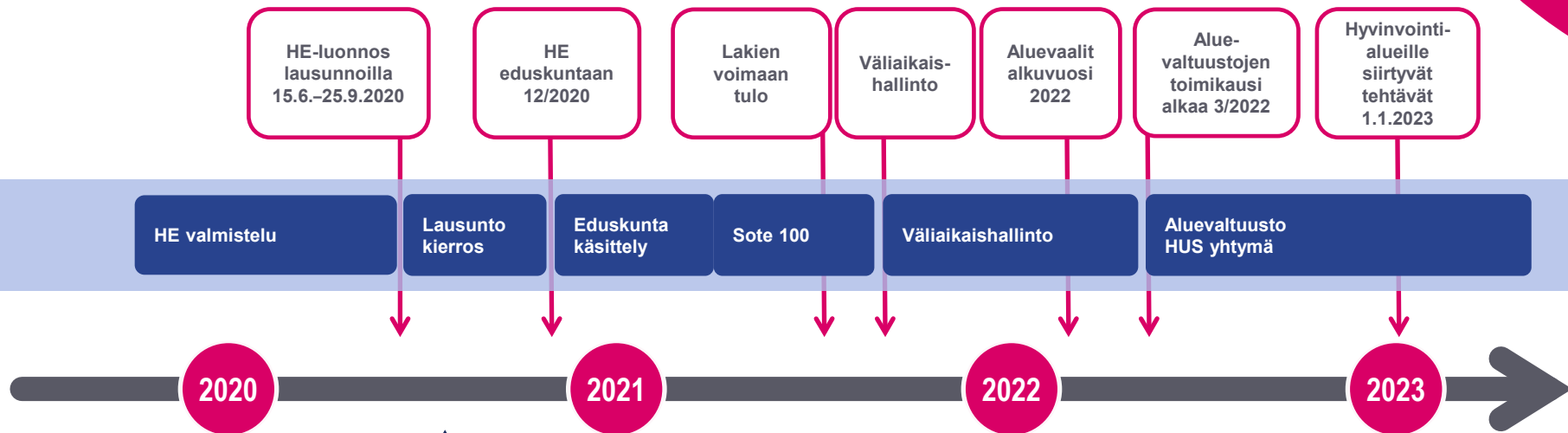
Taina Mäntyranta, johtaja
STM, OHO/Ohjausyksikkö

Sote-uudistus

Kansallisen sote-ohjauksen kehittyminen

Aika- kausi	Normiohjaus	Resurssiohjaus	Informaatio-ohjaus	Vaikuttavuusperustainen ohjaus (tiedolla ohjauksen hybridimalli)				
	-1940	1940- 1960	1960- 1980	1980- 1993	1993- 2000	2000- 2008	2008- 2019	2020-
Tavoite	Oikeusvaltion luominen ja sota-ajan ongelmista selviäminen	Sote-palvelujärjestelmän luominen	Sote-palvelujen lisääminen (määrä&laatu)	Sote-palvelujen yhdenvertaisuus ja laatu	Sote-palvelujen tehostaminen ja perusoikeudet	Sote-kustannusvaikuttavuus ja perusoikeudet		
Välineet		Laki, asetus, valvonta, sitova suunnittelu	Valtionosuus, virkasääntely, hankerahoitus	Vertailutiedot, suositukset, oppaat, ohjelmat	Rakennemuutokset, keskittäminen, sopimuskannusteet	Rakennemuutokset, vuorovaikutus, yhteinen tietopohja		
Sisältö		Detaljit: palvelumäärät, toimintayksiköt	Detaljit: virat, toimet, investoinnit	Palvelujen laadulliset piirteet, laajat tavoitteet	Järjestämismallit, säästötavoitteet, oikeudet	Järjestämismallit, vaikuttavuus- ja taloustieto, oikeudet		
Haasteet		Pirstaleisuus, vaihtelevuus, seuranta- ja seuranta-ongelmat	Jäykkyys, tarvelähtöisyyden puute	Hajanainen, väljä; Heikko valvonta ja vaikuttavuus	Kokonaisuuden hahmotushaaste, tietojärjestelmät	Kokonaisuuden koordinaatio, tietojärjestelmät		

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Palvelujen
kehittäminen

Avustuspäätökset 6/2020 –

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakennemuutostusta koskevat kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvelut kaikille suomalaisille
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua

Hyvinvointialue: yksi päätöksenteko, johto ja rahoitus

Hyvinvointialue

- Perus- ja erityistason palvelujen järjestämisen ja tuottamisvastuu yhdellä järjestäjällä
- Yksi järjestäjä mahdollistaa toiminnallisen integraation ja toiminnalliset uudistukset
- Järjestäjällä vastuu palvelujen yhteensovittamisesta ja palvelukokonaisuuksista
- Mahdollisuus kohdentaa voimavarat tasaisesti
- Pelastustoimi on soten kanssa rinnakkainen, itsenäinen toimiala

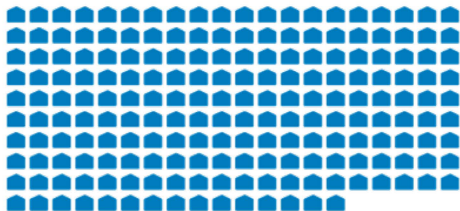

Uusi hyvinvointialuerakenne 1.1.2023

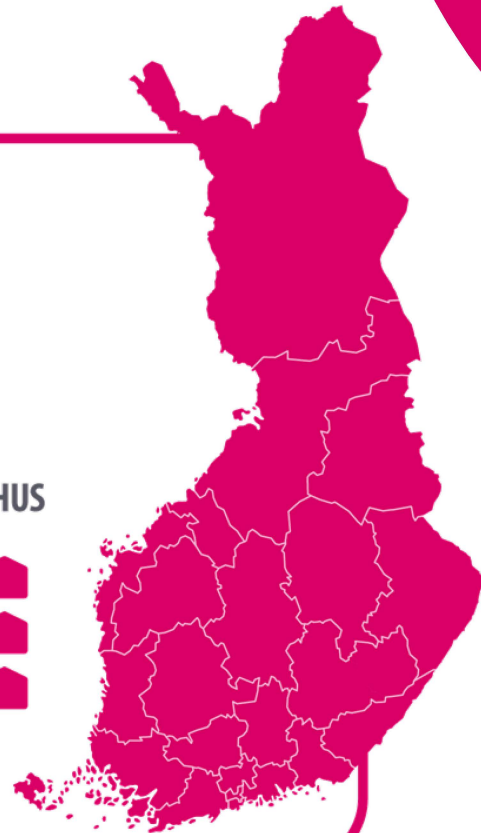
195

sosiaali- ja terveydenhuollon
organisaatiota
22 pelastuslaitosta

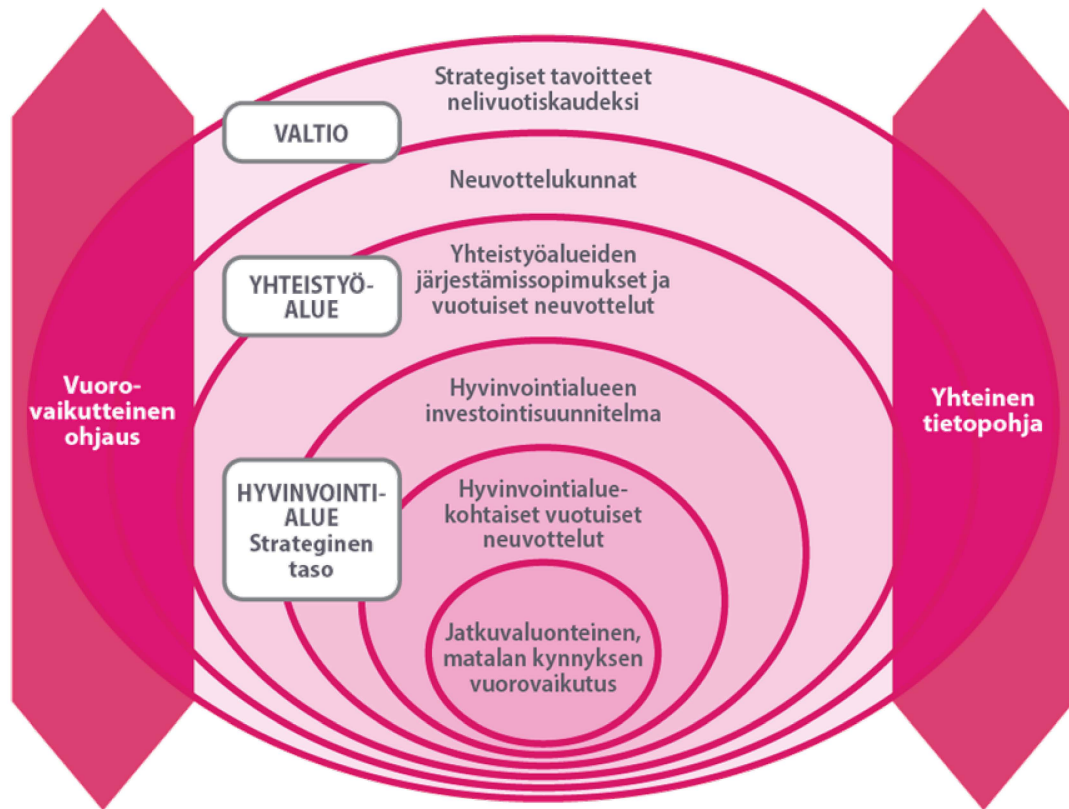

21+1

Hyvinvointialuetta
+ Helsingin kaupunki ja HUS

Hyvinvointialueet ja sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus

Kansallinen ohjaus ja ohjausneuvottelut: Keskeisiä periaatteita

- 1. Osapuolten välinen luottamus** rakennetaan ministeriöiden ja tulevien hyvinvointialueiden välisen jatkuvan vuoropuhelun kautta.
- 2. Yhteinen tilannekuva** perustuu ympäri vuoden kerättävään, yhteismitalliseen tietoon, joka auttaa ohjaamaan tulevien hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta kokonaisuutena.
- 3. Strategisen tason ohjaus** keskittyy tulevien hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistehtäviin – kansallisella ohjauksella **EI** puututa yksityiskohtaisesti tai velvoittavasti alueiden tehtäviin tai palvelutuotantoon

Kansallinen ohjaus: Keskeisiä tavoitteita

1. Perustuslain mukaisten oikeuksien turvaaminen

- Varmistettava mm. palvelujen riittävyys, väestön terveyden edistäminen ja yhdenvertaisuus

2. Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutumisen tuki

- Erityisesti muutosvaiheessa hyvinvointialueet kaipaavat tukea uudenlaisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavaksi ja hoitamiseksi

3. Toimijoiden yhteistyön edistäminen

- Tavoitteena on edistää valtakunnallista tai alueellista yhteistyötä edellyttävien palvelujen kokoamista esimerkiksi yhteistyöalueilla, sekä alueiden yhteistä kehittämistyötä linjassa kansallisten strategisten tavoitteiden kanssa

4. Tiedolla ohjauksen kulttuurin edistäminen kohti kustannusvaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä (vaikuttavuusperustainen ohjaus)

- Tiedon jakaminen, ml. parhaiden käytäntöjen levittäminen ja juurruttaminen
- Tiedolla johtaminen tavoitteena kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa
- Tiedon seuranta, mm. yksilön perusoikeuksien ja lakisääteisten tehtävien toteutumisen seuranta kansallisesti

5. Ohjauksen seuranta ja kehittäminen (ml. normit ja resurssit)

- Säädöspohjan kehittämistarpeiden tunnistaminen
- Palvelujärjestelmän kustannuskehityksen seuranta, sekä järjestelmään liittyvien rahoitusesitysten valmistelu ja kehittäminen

Tiedolla ohjauksen päättelyketjut sote- raakadatasta kohti kansallista ohjausta

Tiedon tasot:

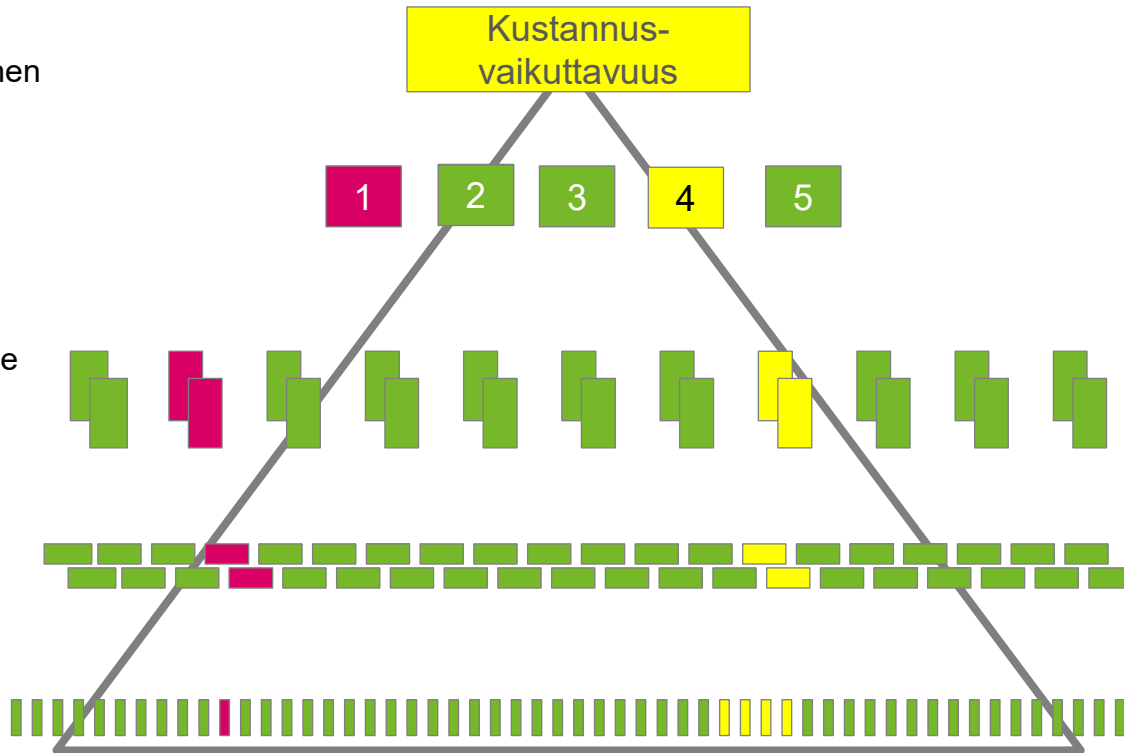
Valtakunnallinen

Yhteistyöalue

Hyvinvointialue

Asiakas- tai
väestöryhmä

Asiakas
(raakadata)

Ohjaavat/ohjattavat, mm.

Hallitus

Ministeriöt
Järjestäjät

Järjestäjät
Asiantuntija-
organisaatiot

Järjestäjät
Tuottajat
Tutkijat

Ammattilaiset
Läheiset
Asiakkaat

Ohjauksen yhteinen tietopohja: THL:n asiantuntija-arvio (sote-järjestämislaki 30 §)

- THL laatii vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan asiantuntija-arvion valtakunnallisesti, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueittain ja hyvinvointialueittain:
 - väestön hyvinvoinnin ja terveyden tila väestöryhmittäin
 - sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen, saatavuuden, laadun, vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ja kehitys
 - asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen
 - sosiaali- ja terveydenhuollon investointien tarve ja vaikutukset
 - sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset, niiden kehitys ja tuottavuus
 - arvio toimenpiteistä, joiden toteuttaminen hyvinvointialueella on kustannusten hallinnan kannalta tai muutoin välttämätöntä
- Valvira ja kukin aluehallintovirasto laativat vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella selvityksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueilla.
- THL hyödyntää asiantuntija-arvioiden laatimisessa hyvinvointialueiden, Valviran ja AVI:n vuosittaisia selvityksiä.
- THL:n asiantuntija-arviot julkaistaan julkisessa tietoverkossa.

Ohjauksen yhteinen tietopohja: hyvinvointialueen keräämät tiedot (sote-järjestämislaki 29 §)

- Hyvinvointialueen on seurattava alueensa väestön hyvinvointia ja terveyttä väestöryhmittäin, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta, saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta ja yhdenvertaisuutta, asiakkaiden palvelujen yhteensovittamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja tuottavuutta.
- Hyvinvointialueen on verrattava tätä tietoa vastaavaan muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon.
- Hyvinvointialueen on hyödynnettävä em. tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojohdamisessa toiminnan, tuotannon ja talouden ohjauksen, johtamisen ja päätöksenteon tukena.
- Hyvinvointialueen on laadittava vuosittain selvitys hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta sisältäen mm.
 - Miten sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet sekä STM:n ja VM:n vuosittaisissa neuvotteluissa antamat toimenpidesuosituksukset on otettu huomioon.
 - Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet sekä tavoitteiden toteutuminen.
 - Hyvinvointialueen alustava esitys investointisuunnitelmaksi.
- Selvitys julkaistaan julkisessa tietoverkossa.

Ohjauksen yhteinen tietopohja: STM:n selvitys (sote-järjestämislaki 31 §)

- STM laatii vuosittain valtakunnallisen selvityksen
 - sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertainen toteutuminen
 - rahoituksen tason riittävyys
 - ehdotus tarvittavista toimenpiteistä julkisen talouden suunnitelman, valtion talousarvion sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden laatimista sekä muuta valtakunnallista ohjausta varten.
- Laadinnassa hyödynnetään THL:n asiantuntija-arvioita.
- Julkaistaan julkisessa tietoverkossa.

soteuudistus.fi

[#sote](#) [#tulevaisuudensote](#)

Sote-uudistus